

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت  
دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

## استاندارد آموزش شغل

# تکه دوز با چرخ

## گروه شغلی

# صنایع دستی (دوخت های سنتی)

کد ملی آموزش شغل

۷	۳	۱	۸	۲	۰	۸	۱	۰	۳	۹	۰	۰	۰	۱
Isco-۰۸				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه

۸/۶۹/۶۹/۲/۳  
۷-۹۵/۶۹/۲/۳

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۳۸۸/۱/۱



**تعریف مفاهیم سطوح یادگیری**

آشنایی: به مفهوم داشتن اطلاعات مقدماتی/شناسایی: به مفهوم داشتن اطلاعات کامل/اصول: به مفهوم مبانی مطالب نظری/توانایی: به مفهوم قدرت انجام کار

**مشخصات عمومی شغل :**

تکه دوز با چرخ یا ماشین گلدوزی کسی است که تمام اجزای ماشین گلدوزی را بشناسد و بتواند با پایه های تکه دوزی، انواع تکه دوزی به روشهای گوناگون را انجام دهد .

**ویژگی های کارآموز ورودی :**

حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی

حداقل توانایی جسمی: عدم ضعف بینایی و ارزش دست

مهارت های پیش نیاز این استاندارد: ندارد

**طول دوره آموزشی :**

طول دوره آموزش : ۱۳۱ ساعت

- زمان آموزش نظری : ۴۸ ساعت

- زمان آموزش عملی : ۶۷ ساعت

- زمان کارآموزی در محیط کار : - ساعت

- زمان اجرای پروژه : ۱۶ ساعت

- زمان سنجش مهارت : - ساعت

**روش ارزیابی مهارت کارآموز :**

۱- امتیاز سنجش نظری(دانش فنی): ۲۵ %

۲- امتیاز سنجش عملی : ۷۵ %

۲-۱- امتیاز سنجش مشاهده ای: ۱۰ %

۲-۲- امتیاز سنجش نتایج کار عملی: ۶۵ %

**ویژگیهای نیروی آموزشی :**

حداقل سطح تحصیلات : لیسانس مرتبط





ردیف	عنوان توانایی
۱	توانایی راه اندازی و متوقف کردن ماشین گلدوزی
۲	توانایی انتخاب و تعویض انواع قرقره و سیگارت و دوک
۳	توانایی عبور دادن نخ از راهنمای فلزی چرخ و درجه تنظیم نخ
۴	توانایی انتخاب و تعویض سوزن مناسب و قرار دادن آن در مخزن سوزن
۵	توانایی پیچیدن نخ و کنترل آن بدور ماسوره و جا انداختن آن در ماکو و قاب ماکو
۶	توانایی کار با پایه تکه دوزی
۷	توانایی آماده کردن چرخ جهت انواع تکه دوزی
۸	توانایی روغنکاری و نظافت و نگهداری ماشین گلدوزی
۹	توانایی انتخاب پارچه، ارگانزا و لایی مناسب جهت تکه دوزی ماشین
۱۰	توانایی علامت گذاری پارچه قبل از انتقال طرح
۱۱	توانایی برش تکه ها
۱۲	توانایی جا انداختن پارچه به داخل کارگاه
۱۳	توانایی آماده سازی تکه ها با توجه به طرح
۱۴	توانایی نصب تکه های آماده شده و دوخت تکه ها
۱۵	توانایی بیرون آوردن پارچه تکه دوزی از زیر چرخ و داخل کارگاه
۱۶	توانایی از بین بردن لکه ها
۱۷	توانایی اتوکشی تکه دوزی ها و نگهداری از آنها
۱۸	توانایی پیشگیری از حوادث ناشی از کار و رعایت نکات ایمنی و بهداشت



زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
۸	۴	۴	<p><b>توانایی راه اندازی و متوقف کردن ماشین گلدوزی</b></p> <p>۱-۱ آشنایی با انواع ماشین گلدوزی</p> <p>۱-۲ آشنایی با اجزای چرخ (تویی یا چرخ تعادل، تسمه و دینام، میله و قرقره، شیطانک، قلابهای مسیر عبور نخ، میله ماسوره پرکن، اهرم میله ماسوره پرکن، مسیر عبور نخ ماسوره، قلاب زنجیره، نخ بر ، سوزن نخ کن ماشین، صفحه کشویی یا صفحات اضافی چرخ، ماکو و قاب ماکو، ماسوره، مخزن ژتون یا دیسک، درجه جادکمه، درجه مدل، درجه جدول، کلید کار پیش بر و دندان آن، انواع پدال)</p> <p>۱-۳ شناسایی اصول روشن و خاموش کردن ماشین گلدوزی</p> <p>۱-۴ شناسایی اصول کنترل درجه فشار پایه به نسبت ضخامت نخ</p> <p>۱-۵ شناسایی اصول بالا و پایین آوردن اهرم میله پایه</p> <p>۱-۶ شناسایی اصول تعویض پایه های ماشین</p> <p>۱-۷ شناسایی اصول جابجایی صفحه کشویی و تعویض صفحات اضافی ماشین</p> <p>۱-۸ شناسایی اصول تنظیم درجه دوخت جهت ریز و درشت کردن بخیه</p> <p>۱-۹ شناسایی اصول تنظیم درجه زیگزاگ جهت پهن و بازیک کردن دوخت</p> <p>۱-۱۰ شناسایی اصول تغییر جهت دوخت (معکوس)</p> <p>۱-۱۱ شناسایی اصول باز و بسته کردن مدلها به وسیله درجه جدول</p> <p>۱-۱۲ شناسایی اصول تعویض ژتونها یا دیسکها</p> <p>۱-۱۳ شناسایی اصول تنظیم درجه جادکمه</p> <p>۱-۱۴ شناسایی اصول تنظیم درجه جهت سوزن راست، چپ، وسط</p>	



شماره	شرح	زمان آموزش		
		نظری	عملی	جمع
۱-۱۵	شناسایی اصول بالا و پایین قراردادن کار پیش بر			
۱-۱۶	شناسایی اصول ثابت نگه داشتن سوزن جهت پرکردن ماسوره			
۱-۱۷	شناسایی اصول کار با انواع پدال			
۱-۱۸	شناسایی اصول راه اندازی و متوقف کردن ماشین گلدوزی			
۲	<b>توانایی انتخاب و تعویض انواع قرقره و سیگارت و دوک</b>	۱	۱	۲
۲-۱	آشنایی با انواع قرقره و سیگارت و دوک و عیوب آن			
۲-۲	شناسایی اصول پیدا کردن سر نخ قرقره و دوک و سیگارت			
۲-۳	آشنایی با آنتن دوک			
۲-۴	شناسایی اصول تعویض انواع قرقره و سیگارت و دوک			
۳	<b>توانایی عبور دادن نخ از راهنمای فلزی چرخ و درجه تنظیم نخ نسبت به ضخامت آن</b>	۱	۱	۲
۳-۱	آشنایی با قلابهای مسیر عبور نخ و عیوب آن			
۳-۲	آشنایی با نخ بر			
۳-۳	آشنایی با اهرم بالابرنده میله پایه			
۳-۴	شناسایی اصول تنظیم درجه کشش نخ به نسبت ضخامت نخها			
۳-۵	شناسایی اصول عبور دادن نخ از قلابهای مسیر عبور نخ			
۳-۶	شناسایی اصول کار با سوزن نخ کن ماشین			
۴	<b>توانایی انتخاب و تعویض سوزن مناسب و قرار دادن آن در مخزن سوزن</b>	۱	۱	۲
۴-۱	آشنایی با انواع سوزن (سوزن ته گرد و بغل صاف) سوزن ژرسه، چرم، ژور، دوسوزنه و سه سوزنه			



زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<p>آشنایی با مخزن سوزن و قراردادن سوزن در مخزن آن</p> <p>۴-۲</p> <p>شناسایی اصول انتخاب سوزن متناسب با ضخامت پارچه</p> <p>۴-۳</p> <p>آشنایی با عیوب سوزن</p> <p>۴-۴</p> <p>شناسایی اصول تعویض سوزن</p> <p>۴-۵</p>	
۲	۱	۱	<p><b>توانایی پیچیدن نخ و کنترل آن به دور ماسوره و جا انداختن آن در ماکو و قاب ماکو</b></p> <p>آشنایی با میله ماسوره پرکن و قفل یا پیچ نگهدارنده ماسوره</p> <p>۵-۱</p> <p>آشنایی با عیوب ماسوره پر و خالی</p> <p>۵-۲</p> <p>شناسایی اصول قراردادن ماسوره در ماکو و عبور دادن نخ از مسیر ماکو</p> <p>۵-۳</p> <p>آشنایی با انواع ماکو (متحرک و ثابت، راسته دوز و زیگزاگ) و عیوب آن</p> <p>۵-۴</p> <p>شناسایی اصول تنظیم پیچ ماکو جهت عبور نخ ماسوره به نسبت ضخامت نخ</p> <p>۵-۵</p> <p>شناسایی اصول درآوردن انواع ماکو و قاب ماکو</p> <p>۵-۶</p> <p>شناسایی اصول پرکردن ماسوره و جا انداختن آن در ماکو</p> <p>۵-۷</p>	
۲	۱	۱	<p><b>توانایی کار با پایه تکه دوزی</b></p> <p>آشنایی با پایه تکه دوزی چرخهای مختلف</p> <p>۶-۱</p> <p>شناسایی اصول تعویض پایه و کار با آن</p> <p>۶-۲</p>	
۲	۱	۱	<p><b>توانایی آماده کردن چرخ جهت انواع تکه دوزی</b></p> <p>شناسایی اصول پایین قراردادن کار پیش بر جهت تکه دوزی بدون پایه با کارگاه</p> <p>۷-۱</p>	



زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<p>۷-۲ شناسایی اصول تعویض یا قراردادن صفحه برجسته جهت پایین قرار گرفتن کار پیش بر</p> <p>۷-۳ شناسایی اصول بالا قراردادن کار پیش بر جهت تکه دوزی با پایه (با کارگاه یا بدون کارگاه)</p> <p>۷-۴ شناسایی اصول تنظیم درجه دوخت ماشین جهت فشردگی دوخت زیگزاک</p>	
۲	۱	۱	<p><b>۸ توانایی روغنکاری و نظافت و نگهداری ماشین گلدوزی</b></p> <p>۸-۱ آشنایی با روغن مخصوص ماشین (روغن سفید)</p> <p>۸-۲ آشنایی با قسمت‌های روغن خور ماشین</p> <p>۸-۳ آشنایی با فواصل زمانی روغن کاری ماشین</p> <p>۸-۴ شناسایی اصول روغن کاری و گریس کاری ماشین</p> <p>۸-۵ آشنایی با وسایل نظافت ماشین</p> <p>۸-۶ شناسایی اصول نظافت ماشین و تمیزکاری آن</p> <p>۸-۷ آشنایی با مواد ضد رطوبت جهت جلوگیری از زنگ زدن قطعات فلزی ماشین</p>	
۴	۲	۲	<p><b>۹ توانایی انتخاب پارچه و ارگانزا و لایی مناسب جهت تکه دوزی با چرخ</b></p> <p>۹-۱ آشنایی با جنس و ضخامت پارچه‌های مختلف (کتان، تترن، پلی استر، حریر، ساتن، ترگال، ارگانزا، تور، کرپ، فوتر)</p> <p>۹-۲ آشنایی با انواع لایی از نظر جنس و ضخامت (زام فیکس، لایی کاغذی، لایی پارچه ای، لایی ارگانزا)</p>	



زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<p>آشنایی با انواع بافت پارچه (تافته، سرژ، ساتن، پاناما، بافتهای حلقوی)</p> <p>آشنایی با تراکم تار و پودی پارچه</p> <p>شناسایی اصول تشخیص تار و پود پارچه (طول و عرض پارچه)</p> <p>شناسایی اصول تشخیص پشت و روی پارچه</p> <p>شناسایی اصول برطرف کردن سره پارچه</p> <p>شناسایی اصول تشخیص ثبات رنگ پارچه و آب رفته گی آن</p> <p>شناسایی اصول انتخاب پارچه و لایی مناسب</p>	<p>۹-۳</p> <p>۹-۴</p> <p>۹-۵</p> <p>۹-۶</p> <p>۹-۷</p> <p>۹-۸</p> <p>۹-۹</p>
۵	۳	۲	<p><b>توانایی علامت گذاری پارچه قبل از انتقال طرح و برش پارچه</b></p> <p>آشنایی با وسایل علامت گذاری و کاربرد آنها ( صابون ، مل ، مداد پاک کن سفید ، نخ کوک ، کاربن خیاطی ، سوزن ته گرد ، متر ، خط کش )</p> <p>شناسایی اصول علامت گذاری به طریقه کوک زدن ، سوزن زدن ، به کمک صابون یا مل</p> <p>شناسایی اصول علامت گذاری جهت تعیین محدوده کار روی پارچه قبل از برش و انتقال طرح</p> <p>شناسایی اصول انتقال طرح تکه دوزی روی پارچه های مختلف</p>	<p>۱۰-۱</p> <p>۱۰-۲</p> <p>۱۰-۳</p> <p>۱۰-۴</p>
۵	۳	۲	<p><b>توانایی برش تکه ها و قطعات پارچه</b></p> <p>آشنایی با انواع قیچی (برش، دالبر، جادکمه، سرکج، برقی) و بشکاف</p> <p>آشنایی با مراقبت های لازم جهت نگهداری قیچی</p>	<p>۱۱-۱</p> <p>۱۱-۲</p>





### نام شغل: تکه دوزی با چرخ

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

### اهداف و ریز برنامه درسی

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			شناسایی اصول برشکاری پارچه اصلی و برش تکه های تفکیک شده یا رنگی طرح تکه دوزی	۱۱-۳
			شناسایی اصول برش پارچه های مختلف (حریر، ترمه، مخمل، جیر، فوتر، ساتن، کتان)	۱۱-۴
۳	۲	۱	<b>توانایی جا انداختن پارچه به داخل کارگاه</b> آشنایی با انواع کارگاه از نظر جنس (چوبی، پلاستیکی، فلزی) و مدل (گرد، بیضی، مربع و مستطیل) آشنایی با اندازه و نمرات کارگاه با قطر ۶ سانتی متر الی ۲۱ سانتی متر شناسایی اصول تنظیم پیچ کارگاه نسبت به ضخامت پارچه شناسایی اصول روکش کردن کارگاه شناسایی اصول جا انداختن پارچه به داخل کارگاه و خارج کردن آن	۱۲ ۱۲-۱ ۱۲-۲ ۱۲-۳ ۱۲-۴ ۱۲-۵
۱۹	۱۱	۸	<b>توانایی آماده سازی تکه ها با توجه به طرح و روش های دوخت</b> آشنایی با انواع نخ مصرفی (ابریشمی، کتانی، پلی استر، تروپیرا و غیره) و نخ های فانتزی آشنایی با نمره نخ و تاب آن و چندلا بودن نخ آشنایی با نخ های ضخیم (عمامه، کانوا، قیطان) شناسایی اصول انتخاب سوزن و نخ و پارچه و طرح مناسب جهت کار تکه دوزی آشنایی با روش دوخت تکه دوزی یکرنگ	۱۳ ۱۳-۱ ۱۳-۲ ۱۳-۳ ۱۳-۴ ۱۳-۵





زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			آشنایی با روش دوخت تکه دوزی چند رنگ به صورت مستقیم روی زمینه پارچه	۱۳-۶
			آشنایی با روش دوخت تکه دوزی چند رنگ توسط ارگانزا روی زمینه پارچه	۱۳-۷
			آشنایی با روش دوخت تکه دوزی برجسته توسط ابر یا پشم شیشه	۱۳-۸
			آشنایی با روش دوخت تکه دوزی چروک (پفکی)	۱۳-۹
			آشنایی با روش دوخت تکه دوزی به صورت اپلکه	۱۳-۱۰
			آشنایی با روش نصب اپلکه بصورت متحرک و ثابت	۱۳-۱۱
			آشنایی با روش دوخت لایه دوزی	۱۳-۱۲
			شناسایی اصول انتخاب لایی مناسب جهت پارچه های مختلف	۱۳-۱۳
			شناسایی اصول چسباندن لایی به پشت انواع پارچه	۱۳-۱۴
			شناسایی اصول آماده سازی تکه ها جهت دوخت	۱۳-۱۵
۴۲	۳۱	۱۱	<b>توانایی نصب تکه های آماده شده و دوخت تکه ها</b>	۱۴
			شناسایی اصول نصب تکه های آماده شده روی پارچه اصلی (توسط کوک، سوزن ته گرد، یا انواع چسب زامفیکس و ...)	۱۴-۱
			شناسایی اصول نصب تکه های آماده شده روی ارگانزا	۱۴-۲
			شناسایی اصول نصب تکه های آماده شده روی انواع پارچه مخمل، جیر، پولیش، حوله، ترمه، استرچ، بافتنی	۱۴-۳
			شناسایی اصول نصب تکه های آماده شده روی انواع پارچه تور، حریر، ساتن	۱۴-۴
			شناسایی اصول ثابت کردن تکه ها روی پارچه اصلی توسط دوخت اولیه	۱۴-۵



زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			شناسایی اصول تنظیم ماشین دوخت جهت تکه دوزی با پایه، با پایه و کارگاه، با پایه و بدون کارگاه، بدون پایه با کارگاه	۱۴-۶
			آشنایی با انواع دوخت مناسب جهت تکه دوزی (ساده دوزی، دوردوزی، خامه دوزی، کردونه، دوخته‌های تزئینی)	۱۴-۷
			شناسایی اصول دوخت تکه دوزی یکرنگ (یک نمونه)	۱۴-۸
			شناسایی اصول دوخت یک نمونه تکه دوزی چند رنگ به صورت مستقیم روی پارچه زمینه (سرویس آشپزخانه)	۱۴-۹
			شناسایی اصول دوخت یک نمونه تکه دوزی چند رنگ توسط ارگانزا روی زمینه پارچه	۱۴-۱۰
			شناسایی اصول دوخت یک نمونه تکه دوزی برجسته توسط ابر یا پشم شیشه	۱۴-۱۱
			شناسایی اصول دوخت یک نمونه تکه دوزی چروک یا پفکی	۱۴-۱۲
			شناسایی اصول دوخت یک نمونه تکه دوزی به صورت اپلکه	۱۴-۱۳
			شناسایی اصول دوخت یک نمونه تکه دوزی به صورت لایه دوزی	۱۴-۱۴
۶	۱	۵	<b>توانایی بیرون آوردن پارچه تکه دوزی از زیر چرخ و داخل کارگاه</b>	۱۵
			شناسایی اصول بیرون آوردن پارچه تکه دوزی از زیر سوزن چرخ و چیدن نخ ماسوره	۱۵-۱
			شناسایی اصول بیرون آوردن پارچه تکه دوزی از داخل کارگاه و چیدن نخهای اضافی از رو و پشت	۱۵-۲
			شناسایی اصول اتوکشی تکه دوزی قبل از بیرون آوردن از کارگاه	۱۵-۳



## نام شغل: تکه دوزی با چرخ

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

## اهداف و ریز برنامه درسی

شماره	شرح	زمان آموزش		
		نظری	عملی	جمع
۱۵-۴	شناسایی اصول برطرف کردن عیوب احتمالی در هنگام کار (ترمیم پارگی پارچه، رفوگری، تجمع نخ از زیر کار، نخ کش شدن پارچه توسط سوزن در حین کار)			
۱۶	<b>توانایی تشخیص لکه ها و از بین بردن آنها</b> آشنایی با انواع لکه ها (چای، قهوه، کاکائو - خون تازه و خشک، مواد، روغن، زردی اتو، شکلات، کاربن، شمع، رژ لب و غیره) آشنایی با محلول های لکه بر شناسایی اصول شستشو و آماده کردن پارچه جهت لکه گیری شناسایی اصول لکه گیری تکه دوزی ها (پارچه های سفید و رنگی) شناسایی اصول شستشوی تکه دوزیها با مواد شوینده مناسب	۲	۱	۳
۱۷	<b>توانایی اتوکشی تکه دوزی ها</b> آشنایی با انواع اتو (اتوی خشک، بخار، پرس و اتوی سرد) آشنایی با وسایل اتوکشی (میز اتو، بالشک ژانت - رو انداز - دستگاه مخصوص اتوکشی - پارچه مخمل) آشنایی با تنظیم درجه حرارت اتو نسبت به جنس پارچه شناسایی اصول اتوی تکه دوزی ها و نگهداری از آنها	۲	۱	۳
۱۸	<b>توانایی پیشگیری از حوادث ناشی از کار و رعایت نکات ایمنی و بهداشتی</b> آشنایی با کمکهای اولیه فردی و عمومی و اصول استفاده از جعبه کمکهای اولیه	۲	۱	۳





سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

نام شغل: تکه دوزی با چرخ

اهداف و ریز برنامه درسی

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			آشنایی با علل برق گرفتگی و سوختگی با اتو ، پارگی و له شدن و سوراخ شدگی دست توسط سوزن	۱۸-۲
			شناسایی اصول کمک رسانی به شخص آسیب دیده	۱۸-۳
			شناسایی اصول آتش نشانی و اطفای حریق	۱۸-۴
			شناسایی اصول رعایت نکات ایمنی و بهداشتی در کارگاه	۱۸-۵





سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

نام شغل: تکه دوزی با چرخ

فهرست استاندارد تجهیزات، ابزار، مواد و وسایل رسانه ای

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱	انواع ماشین گلدوزی		
۲	انواع پایه های ماشین		
۳	انواع ماسوره		
۴	قرقره، سیگارت، دوک		
۵	آتن دوک		
۶	انواع کارگاه		
۷	روغن سفید		
۸	دستمال نظافت ماشین		
۹	انواع پارچه مورد نیاز (ساده، گلدار، راه راه، چهارخانه و ...)		
۱۰	انواع نخ مورد نیاز		
۱۱	قیچی سرکج و ساده		
۱۲	نوار اریپ		
۱۳	نخ فانتزی (گلابتون، نقده)		
۱۴	نخ تابیده و نتابیده ، عمامه، کانوا		
۱۵	انواع لایی چسب (چسب پارچه، زامفیکس و جامد)		
۱۶	اتو و میز اتو		
۱۷	مواد شستشو و نگهدارنده		
۱۸	صابون، مل ، کاربن، مواد، نخ کوک، فنر، سوزن، خط کش		

